

Porušenie: porušenie čl. 101 ZFEÚ

Všeobecný súd (ďalej len „VS“) vydal dňa 27.06.2012 rozsudok vo veci T-167/08 Microsoft Corp. (ďalej len „žalobca“ alebo „Microsoft“) proti Európskej komisii (ďalej len „EK“), ktorým stanovil výšku uložených penále na 860 miliónov eur.

VS sa zaoberal najmä nasledovnými pojmami: „Hospodárska súťaž – Zneužitie dominantného postavenia – Operačné systémy pre osobné počítače – Operačné systémy pre servery pracovnej skupiny – Odmietnutie podniku s dominantným postavením poskytnúť informácie súvisiace s interoperabilitou a povoliť ich používanie – Výkon povinností vyplývajúcich z rozhodnutia, ktorým sa konštatuje porušenie a ukladajú sa opatrenia zaväzujúce na určité správanie – Penále“.

Žalobca sa domáhala zrušenia rozhodnutia EK K(2008) 764 v konečnom znení z 27. februára 2008, ktorým sa stanovuje konečná suma pravidelného penále uloženého žalobcovi rozhodnutím K(2005) 4420 v konečnom znení (vec COMP/C-3/37.792 – Microsoft) (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), EK uložila žalobcovi penále vo výške 899 miliónov eur, pretože si v období od 21. júna 2006 do 21. októbra 2007 nesplnil povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 5 písm. a) rozhodnutia z roku 2004. Toto rozhodnutie sa týkalo výhradne povinnosti Microsoftu podľa článku 5 písm. a) rozhodnutia z roku 2004: Podľa čl. 5 písm. a) mal žalobca povinnosť: „Microsoft... sprístupní v lehote 120 dní odo dňa oznámenia tohto rozhodnutia informácie súvisiace s interoperabilitou každému podniku, ktorý si želá vyvíjať a distribuovať operačné systémy pre servery pracovnej skupiny, a povolí týmto podnikom, za primeraných a nediskriminačných podmienok, používať informácie súvisiace s interoperabilitou na vývoj a distribúciu operačných systémov pre servery pracovnej skupiny“. EK v napadnutom rozhodnutí dospela k záveru, že odplata požadovaná za poskytnutie prístupu k informáciám súvisiacim s interoperabilitou a povolenie ich používania musela používateľom týchto informácií umožniť efektívne konkurovať v operačných systémoch pre servery pracovnej skupiny Microsoft. Navyše podľa odôvodnenia rozhodnutia z roku 2004 táto odmena nemôže odzrkadľovať strategický význam, ktorý pochádza zo sily Microsoftu na trhu s operačnými systémami pre osobné počítače alebo na trhu s operačnými systémami pre servery pracovnej skupiny. Za týchto okolností sa EK domnievala, že primeranosť v zmysle článku 5 písm. a) rozhodnutia z roku 2004 akejkoľvek podmienky uloženej zo strany Microsoftu, ktorá mohla potenciálne obmedziť prístup k informáciám súvisiacim s interoperabilitou a ich používanie, znamenala, že takáto podmienka musí byť nevyhnutná a primeraná s ohľadom na oprávnené záujmy Microsoftu, ktoré mala chrániť. Aby akákoľvek odmena požadovaná Microsoftom bola objektívne odôvodnená, musí odrzrkadľovať len prípadnú skutočnú hodnotu dotknutých informácií, pričom akýkoľvek strategický význam založený na možnosti, že dané informácie umožnia spolupracovať s operačnými systémami Microsoft, musí byť vylúčený. Microsoftu prináleží preukázať túto skutočnosť.

Žalobca na podporu svojej žaloby uvádza najmä tieto žalobné dôvody:

Prvý žalobný dôvod sa týkal protiprávnej povahy penále, ktoré bolo uložené predtým, ako boli povinnosti, ktoré mu vyplývali z článku 5 rozhodnutia z roku 2004, dostatočne konkretizované, piaty žalobný dôvod sa týka porušenia práv na obhajobu a šiesty neexistencie právneho základu na uloženie penále, ako aj jeho príliš vysokej a neprimeranej výšky.

Posúdenie VS:

K prvému žalobnému dôvodu:

VS pripomenul, že dotknuté penále bolo uložené z dôvodu, že Microsoft v rozpore s povinnosťou stanovenou v článku 5 písm. a) rozhodnutia z roku 2004 neposkytol prístup k informáciám súvisiacim s interoperabilitou, na ktoré sa vzťahuje zmluva No Patent, ani nepovolil ich použitie za „primeraných podmienok“.

VS poznamenal, že použitie neurčitých právnych konštrukcií pri formulovaní pravidiel, ktorých porušenie spôsobí vznik občianskoprávnej, správnej alebo dokonca trestnej zodpovednosti ich porušiteľa, nepovedie k nemožnosti uložiť zákonom stanovené nápravné opatrenia, ak sa právny subjekt môže zo znenia relevantného ustanovenia a v prípade potreby pomocou jeho výkladu, ktorý mu dávajú súdne orgány dozvedieť, aké konania alebo opomenutia zakladajú takúto jeho zodpovednosť.

V tejto súvislosti, v súlade s ustálenou judikatúrou, výrok rozhodnutia z roku 2004 treba chápať a vykladať v súlade s odôvodnením daného rozhodnutia. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že jeho cieľom je zabezpečiť, aby konkurenti Microsoftu mohli pomocou implementovania sprístupnených špecifikácií vyvíjať produkty, ktoré umožňujú interoperabilitu so štruktúrou domény systému Windows natívne podporovanou v dominantnom operačnom systéme Windows pre osobné počítače, a teda aby boli schopní efektívne konkurovať v oblasti operačných systémov pre servery pracovnej skupiny Microsoft. Navyše v odôvodnení rozhodnutia z roku 2004 sa uvádza, že akékoľvek odmena, ktorú môže Microsoft požadovať ako protihodnotu za poskytnutie prístupu k informáciám súvisiacim s interoperabilitou, nemôže odzrkadľovať strategický význam, ktorý vyplýva zo sily Microsoftu na trhu s operačnými systémami pre osobné počítače alebo na trhu s operačnými systémami pre servery pracovnej skupiny.

EK bola oprávnená uložiť Microsoftu penále za neplnenie si povinností vyplývajúcich z článku 5 písm. a) rozhodnutia z roku 2004, keďže toto ustanovenie spĺňalo podmienky uvedené v bode 84 vyššie.

Argumentácia Microsoftu, že sama EK mala prostredníctvom rozhodnutia, ktoré je možné napadnúť na súde, stanoviť primeranú výšku odmeny predtým, než mohla uložiť penále, je tiež neopodstatnená.

Ako totiž vyplýva z bodu 84 vyššie, použitie neurčitých právnych konštrukcií v určitom ustanovení nebráni určeniu zodpovednosti porušiteľa. Ak by to tak nebolo, porušenie článkov 101 ZFEÚ alebo 102 ZFEÚ, v ktorých samotných sú použité neurčité právne konštrukcie, ako je skresľovanie hospodárskej súťaže alebo „zneužívanie“ dominantného postavenia, by nemohlo mať za následok uloženie pokuty, ak by predtým nebolo prijaté rozhodnutie, ktorým sa konštatuje porušenie.

Microsoft má pravdu, keď tvrdí, že pod pojem „primeraná výška odmeny“ môžu spadať jej rôzne výšky. Toto posúdenie však len potvrdzuje oprávnenosť tvrdení EK, že jej povinnosťou nie je stanoviť určitú výšku odmien spomedzi viacerých, ktoré sa považujú za primerané v zmysle rozhodnutia z roku 2004 a nanútiť ju Microsoftu. Hoci EK, má právomoc konštatovať porušenie a nariadiť dotknutým účastníkom skončiť toto porušenie, neprináleží jej nanútiť im svoj výber spomedzi rôznych možností správania sa, ktoré sú v súlade so zmluvou, ani prijať rozhodnutie ukladajúce opatrenia správania, ako je rozhodnutie z roku 2004. Z toho vyplýva, že ak si podnik zvolil jednu z týchto možností, EK nemôže konštatovať porušenie alebo uložiť penále len preto, že by dala prednosť inej možnosti. Microsoftu teda prináleží udeliť práva prístupu k informáciám súvisiacim s interoperabilitou a poskytnúť právo

na ich používanie za primeranú výšku odmeny v zmysle článku 5 písm. a) rozhodnutia z roku 2004, pričom EK nemôže uložiť penále, ak by sa domnievala, že táto výška odmeny je primeraná, ale že mala byť navrhnutá „ešte primeranejšia výška“.

K piatemu žalobnému dôvodu:

Microsoft tvrdil, že zaslanie oznámenia o výhradách 1. marca 2007, t. j. sedem mesiacov pred uplynutím obdobia, ktoré EK zobrala do úvahy na účel stanovenia, že došlo k nesplneniu článku 5 rozhodnutia z roku 2004 (22. októbra 2007), mu bránilo predložiť svoje stanovisko ku všetkým dôkazom použitým proti nemu. V skutočnosti tak oznámenie o výhradách, ako aj opis skutočností obsahovali len predbežné posúdenia definované v článku 5 písm. d) rozhodnutia z roku 2004 a neumožňovali Microsoftu uviesť svoje stanovisko ku všetkým skutočnostiam uplatneným pri ukladaní penále, ktoré sleduje iný cieľ ako pokuta.

VS uviedol, že podľa judikatúry musí oznámenie o výhradách obsahovať zhrnutie výhrad formulované dostatočne jasne, aj keď stručne, aby umožňovalo dotknutým osobám skutočne zistiť, aké správanie im EK vytýka. Iba pod touto podmienkou môže oznámenie o výhradách spĺňať funkciu, ktorú mu priznáva právna úprava Únie, spočívajúcu v uvedení všetkých skutočností, ktoré podniky potrebujú na úspešné uplatňovanie svojej obhajoby predtým, ako EK prijme konečné rozhodnutie.

Táto požiadavka je dodržaná, ak rozhodnutie neprpisuje dotknutým osobám iné porušenia, než sú porušenia uvedené v oznámení o výhradách, a obsahuje len skutočnosti, ku ktorým sa dotknuté osoby mali možnosť vyjadriť.

Navyše oznámenie o výhradách je procesným aktom, ktorý je len prípravný v porovnaní s rozhodnutím, ktorým sa správne konanie končí. V dôsledku toho EK môže až do prijatia konečného rozhodnutia, najmä vzhľadom na písomné alebo ústne pripomienky účastníkov konania, upustiť od niektorých alebo aj všetkých výhrad pôvodne uplatnených voči týmto účastníkom a zmeniť tak svoj postoj v ich prospech, alebo naopak, rozhodnúť o pridaní nových výhrad, pod podmienkou, že dotknutým podnikom poskytne príležitosť uviesť svoje stanovisko k tejto veci.

Pokiaľ ide o výkon práva na obhajobu vo vzťahu k uloženiu pokút, z ustálenej judikatúry vyplýva, že ak EK v oznámení o výhradách výslovne uvedie, že bude skúmať, či je potrebné uložiť dotknutým podnikom pokuty, a ak označí hlavné skutkové a právne okolnosti spôsobilé viesť k pokute, ako napríklad závažnosť a trvanie predpokladaného porušenia a skutočnosť, že bolo spáchané „úmyselne alebo z neobstarlivosť“, splní si povinnosť rešpektovať právo podnikov byť vypočutý. EK im týmto dáva potrebné podklady na ich obhajobu nielen proti konštatovaniu porušenia, ale aj proti uloženiu pokuty.

Napokon, ak EK v oznámení o výhradách alebo v akomkoľvek inom neskoršom dokumente, z ktorého sa dotknuté podniky mohli dozvedieť, aké správanie sa im vytýka, uvedie, že k skončeniu porušenia ešte nedošlo, môže pri výpočte výšky pokuty vziať do úvahy obdobie, ktoré uplynulo od oznámenia o výhradách do prijatia rozhodnutia, ktorým sa končí správne konanie, pod podmienkou, že zohľadní len skutočnosti, ku ktorým sa dotknuté osoby mali možnosť vyjadriť.

VS skonštatoval, že keďže správanie, ktoré sa v napadnutom rozhodnutí pripisuje Microsoftu, sa nelíši od správania uvedeného v oznámení o výhradách a v opise skutočností, práva Microsoftu na obhajobu v tejto súvislosti neboli porušené.

Pokiaľ ide o okolnosť, že EK obmedzila predmet svojho skúmania len na zmluvu No Patent a následne, po oznámení o výhradách, uznala inovatívnu povahu siedmich technológií, stačí uviesť, že dodatočné oznámenie o výhradách sa nemusí nevyhnutne zasielať dotknutým osobám, okrem prípadu, keď sa na základe výsledku vyšetrovaní Komisia rozhodne pripísať podnikom nové správanie alebo podstatným spôsobom zmeniť dôkazy o vytýkanom porušení, nie však vtedy, keď si Komisia plní povinnosť a upustí od výhrad, ktoré sa vzhľadom na odpovede na oznámenie o výhradách ukázali ako nedôvodné. Piaty žalobný dôvod bol zamietnutý.

K šiestemu žalobnému dôvodu:

VS v súvislosti so šiestym žalobným dôvodom uviedol, že v rámci výkonu neobmedzenej právomoci, ktorá je zverená VS podľa článku 31 nariadenia č. 1/2003, a ktorá môže odôvodniť predloženie a zohľadnenie doplňujúcich informácií, ktorých uvedenie v rozhodnutí sa ako také nevyžaduje, treba ešte zobrať do úvahy list z 1. júna 2005, zaslaný Microsoftu generálnym riaditeľom Generálneho riaditeľstva (GR) pre hospodársku súťaž. Tento list, ktorý je súčasťou spisu, sa týka otázky, či v rámci rozhodnutia z roku 2004 bol Microsoft oprávnený zakázať svojim konkurentom distribuovať vo forme zdrojového kódu produkty, ktoré umožňujú interoperabilitu s operačnými systémami Microsoftu pre osobné počítače, ktoré títo konkurenti medzitým vyvinuli. V tejto súvislosti sa EK domnievala, že Microsoft bol podľa článku 5 rozhodnutia z roku 2004 povinný umožniť distribúciu vo forme zdrojového kódu programov, ktoré jeho konkurenti vyvinuli na základe protokolov Microsoftu, keďže protokoly Microsoftu používané danými programami neboli inovatívne. EK však tiež uviedla, že hoci Microsoft môže brániť takejto distribúcií až do vyhlásenia rozsudku vo veci Microsoft/EK, medzitým musí prijať všetky opatrenia nevyhnutné na zaručenie, že v prípade zamietnutia jeho žaloby v rozsahu, v akom smeruje proti článku 5 rozhodnutia z roku 2004, si bezodkladne a v plnej miere splní povinnosť vyplývajúcu z daného ustanovenia.

Podľa VS na základe povahy daného listu sa Microsoft mohol domnievať, že až do vyhlásenia rozsudku VS vo veci Microsoft/EK, čiže do 17. septembra 2007, môže naďalej uplatňovať obmedzenia distribúcie produktov, ktoré vyvíjali jeho konkurenti na základe informácií súvisiacich s interoperabilitou, ktoré neboli chránené patentom a ani inovatívne.

VS skonštatoval, že list EK z 1. júna 2005 sa týka jedného aspektu výkonu článku 5 rozhodnutia z roku 2004, a to prístupu k informáciám súvisiacim s interoperabilitou za nediskriminačných podmienok, pričom tento aspekt nebol základom napadnutého rozhodnutia. Hoci počas správneho konania EK odkazovala na vylučujúce praktiky vývojárskeho modelu „open source“ z dôvodu niektorých ustanovení uvedených v zmluvách, ktorých návrhy predložil Microsoft, napadnuté rozhodnutie je odôvodnené neprimeranou výškou odmien navrhovaných Microsoftom v období od 21. júna 2006 do 21. októbra 2007.

Ak EK vzhľadom na prekážku začatého konania a so zreteľom na povinnosti uložené článkom 5 rozhodnutia z roku 2004 a dôsledky, ktoré z prípadného zrušenia rozhodnutia mohli vyplývať, dovolila Microsoftu počas určitého obdobia uplatňovať praktiky, ktoré mohli mať protisúťažné účinky, ktoré sa rozhodnutie z roku 2004 snaží odstrániť, túto okolnosť je možné zohľadniť v rámci určenia výšky penále.

Za týchto podmienok EK Microsoftu stanovila výšku penále na 860 miliónov eur.

Viac informácií na :

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=124434&pageIndex=0&doclang=SK&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=619196>